

## محیط زیست؛ کمی تا قسمتی ابری

معصومه ابتکار: موفق بوده‌ایم اما هنوز خیلی کار داریم

**مژگان جمشیدی/** این روزها انتقاد به عملکرد معصومه ابتکار در سازمان حفاظت محیط زیست در حالی از سوی منتقدان آغاز شده که به دلیل آثار و پیامدهای چندین دهه تخریب سرزمین با اجرای طرح‌های متعدد توسعه‌ای، حالا همه روزه بر شدت بحران ریزگردها و خشکسیدی تالاب‌ها افزوده می‌شود. آنچه در ادامه می‌آید خلاصه‌ای از گفت‌وگوی روزنامه ایران با معاون رئیس جمهوری و رئیس سازمان حفاظت محیط زیست است.



عکس: علی محمدی

خانم دکتر این روزها موضوع ریزگردهای خوزستان به پاشنه آشیل شما و سازمان محیط زیست تبدیل شده و با اینکه نزدیک ۴ سال از آمدن دولت می‌گذرد اما در عمل هنوز کاری صورت نگرفته و ریزگردها هم تشدید شده، چرا شما به عنوان یک دستگاه نظارتی و حاکمیتی خواستار تخصیص اعتبارات مقابله با ریزگردها نمی‌شوید؟ آیا تخصیص ۱۱۳ میلیارد تومان اعتبار برای کنترل فقط ۶ درصد از کانون‌های بحرانی خوزستان این قدر برای دولت سخت است که حتی شما هم این مطالبه را از دولت پیگیری نمی‌شوید و مرتباً ریزگردها را با منشأ خارجی معرفی می‌کنید؟ آن هم در حالی که سازمان هواشناسی و جنگل‌ها می‌گویند ریزگردهای اخیر منشأش داخلی بوده است؟

موضوع گرد و غبار را دولت از همان روزهای اول در دستور کار قرار داد، در نخستین جلسه شورای عالی محیط زیست و در همان ماه‌های اول من گزارش کامل وضعیت گرد و غبار را ارائه دادم و ستاد ملی مبارزه با گرد و غبار را با یک ساز و کار قوی و یک فرد باتجربه دنبال کردیم.

این فرد باتجربه کیست؟

دکتر شعاعی مدیر این طرح که سال‌ها مسئول بخش پژوهش‌های آب و خاک بوده، بعد متعاقب آن روی شناسایی کانون‌های داخلی کشور کار کردیم و این طرح اصلی ما شد و اتفاقاً آن سال‌های اول، اعتبارات خوبی هم داده شد که توزیع کردیم الان تقریباً تمام استان‌های کشور کانون‌های داخلی بحرانی شان را در سه طبقه یعنی کانون‌های فوق بحرانی، بحرانی و بالقوه شناسایی کردند. این قدم مهمی است در حالی که قبلاً اینها را نمی‌دانستیم، در بعضی استان‌ها مثل خوزستان، برنامه اقدام هم برای تثبیت این کانون‌ها تهیه شد و در خیلی از استان‌ها هم پهنه‌بندی کانون‌ها و هم برنامه اقدام را در شورای برنامه‌ریزی استانی تصویب کردیم. تقریباً در تمامی استان‌ها با حضور من و دستگاه‌های مسئول یک جلسه شورای برنامه‌ریزی را به موضوع گزارش وضعیت گرد و غبار اختصاص دادیم و استان‌ها را روی موضوع تجهیز کردیم.

تجهیز کردید یا ایجاد حساسیت کردید؟

نه، با برنامه و بودجه استان‌ها را تجهیز کردیم.

ولی همه از تخصیص نیاقتن بودجه صحبت می‌کنند.

نه، در همه استان‌ها برای این موضوع بودجه پیش‌بینی شده است بجز این، دولت در سال ۹۳ یک مصوبه برای گرد و غبار داد و آیین‌نامه اجرایی ستاد مقابله با گرد و غبار را هم در سال ۹۵ تصویب کرد و مرتب هم در دولت ما گزارش دادیم. علاوه بر این دولت یک مصوبه هم داد و مدیریت بحران گرد و غبار را به وزارت کشور سپرد و آنها هم کار گروه مقابله با گرد و غبار را از زاویه مدیریت بحران تشکیل دادند که آن هم کمک زیادی کرد، از این جهت که حالا هم یک بحث پیشگیری داریم هم مدیریت بحران. پیشگیری، کارهایی است که ما باید برای شناسایی کانون‌ها، تدوین برنامه، اجرای برنامه - که بخش اصلی‌اش با سازمان جنگل‌هاست - و پیش‌بینی وضعیت هوا - که کار هواشناسی است - انجام دهیم. تا امروز هم هواشناسی، استان‌ها به استان گزارش داده‌اند و الان با تجهیزات جدید و مدلینگ دارند کار می‌کنند. اما کار مدیریت بحران چیست؟ مدیریت بحران وقتی حادثه اتفاق می‌افتد وارد عمل می‌شود و به مردم اطلاع‌رسانی می‌شود که مثلاً روز آینده هوا طوفانی است، برنامه‌ریزی کنید آن روز از منزل خارج نشوید، به مردم آموزش می‌دهند که از نظر عایق‌بندی منازل چه کارهایی انجام دهند و مباحث مربوط به تعطیلی مدارس و ادارات و... و اورژانس‌ها و بیمارستان‌ها برای پذیرش بیماران در آماده‌باش قرار می‌گیرند که البته این بخش وظیفه وزارت بهداشت است. اما بهترین کار، پیشگیری از بحران است. مواجه نشدن با بحران هم، روش‌هایش همین‌هایی است که گفتیم و البته در آیین‌نامه دولت هم گفته شده که حمل و نقل عمومی را توسعه دهید که اگر مردم مواجه شدند بتوانند سریعاً خودشان را به مقصد برسانند؛ یا تکلیف شده که فضاهای عمومی هم عایق‌بندی شده و به مردم مثل همه جای دنیا، تسهیلاتی داده شود که خانه‌هایشان را استحکام ببخشند. یک بحثی هم بود که معاونت علمی و فناوری دولت حمایت کرد تا مثلاً در سیستان و بلوچستان یک سری پارچه‌های نانو را روی کولر نصب کنند و بعد که طوفان تمام شد آن پارچه را در آورده و شست و شو دهند تا کولر آسیب نخورد.